

STRUCTURA VICARIATULUI GRECO-CATOLIC AL MARAMUREȘULUI ÎNTRE ANII 1856 ȘI 1930

MARIUS CÂMPEANU

Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Maramureș
mariuscampeanu2005@gmail.com

Cuvinte cheie: Maramureș, biserica greco-catolică, vicariat, protopopiat, parohie

Keywords: Maramureș, Greek-Catholic Church, the Vicarage, rank, parish

În cadrul Bisericii Greco-Catolice din Transilvania au funcționat cinci vicariate foranee (Făgăraș, Hațeg, Rodna, Silvania și Maramureș). La 24 august 1776, împărăteasa Maria Tereza a înființat vicariatul Maramureșului pentru românii din această regiune („pro districtibus valahicus”). Datorită faptului că parohiile greco-catolice din Maramureș s-au aflat sub dominație rusească, episcopii de la Muncaci trimiteau la Sighet parohi și vicari ruși și numai din când în când câte un paroh-vicar de origine română. După încorporarea în cadrul diecezei de Gherla, episcopul Ioan Alexi numește în toamna anului 1860 pe Mihail Pavel în calitate de vicar al Maramureșului. În intervalul de timp avut în prim-plan, la conducerea vicariatului s-au aflat: Mihail Pavel (1860-1872), Ioan Pop (1872-1879), Mihail Kökényesdy (1879-1887), Tit Bud (1887-1917) și Ilariu Boroș (1920-1932).

Studiul de față își propune să analizeze, pe baza șematismelor de Gherla, structura vicariatului greco-catolic al Maramureșului între anii 1853 și 1930. Cele două repere cronologice fixate sunt importante din prisma încorporării acestei instituții ecleziastice în componența a două dieceze românești. După 1853, prin înființarea Episcopiei greco-catolice de Gherla parohiile greco-catolice românești din comitatul Maramureșului s-au desprins de Episcopia rusească de Muncaci, intrând sub jurisdicția diecezei armenopoliane. Anul 1930 reprezintă data de naștere a Episcopiei greco-catolice a Maramureșului cu sediul la Baia Mare, moment în care vicariatul a fost încorporat în structura noii-eparhii.

În cadrul Bisericii Greco-Catolice din Transilvania au funcționat cinci vicariate foranee (Făgăraș, Hațeg, Rodna, Silvania și Maramureș). Studiul de față își propune să analizeze, pe baza șematismelor de Gherla, structura vicariatului greco-catolic al Maramureșului între anii 1853 și 1930. Cele două repere cronologice fixate sunt importante din prisma încorporării acestei instituții ecleziastice în componența a două dieceze românești. După 1853, prin înființarea Episcopiei greco-catolice de Gherla¹, parohiile greco-catolice românești din comitatul Maramureșului s-au desprins de Episcopia rusească de Muncaci, intrând sub jurisdicția diecezei armenopoliane. Anul 1930 reprezintă data de naștere a Episcopiei greco-catolice a Maramureșului cu sediul la Baia Mare², moment în care vicariatul a fost încorporat în structura noii-eparhii.

¹ Dieceza greco-catolică de Gherla a luat naștere prin bula pontificală *Ad Apostolicam Sedem* din 26 noiembrie 1853. În componența ei au intrat 634 de parohii: 540 de parohii cu 350.000 de credincioși, desprinse de la eparhia de Făgăraș și 94 de parohii cu 60.000 de credincioși, desprinse de la dieceza rusească de Muncaci.

² Episcopia greco-catolică a Maramureșului a fost înființată prin bula papală *Sollemni Conventione* din 5 iunie 1930. A funcționat între anii 1930 și 1948, fiind administrată din 16 octombrie 1930 de episcopul

Înființarea vicariatului românesc al Maramureșului

Prezentarea vicariatului greco-catolic al Maramureșului nu poate fi făcută fără a fi explorat, în prealabil, contextul în care a luat ființă această entitate bisericească, importantă pentru întregul bloc românesc din fostul comitat al Maramureșului, în lupta de emancipare culturală și națională.

Dominația bisericească ruteană asupra Maramureșului a fost instaurată în 1733³. Reacția românilor față de includerea într-o structură ecleziastică străină s-a manifestat prin dese acțiuni pentru recâștigarea autonomiei episcopale sau organizarea unui vicariat propriu românesc. Astfel, în 1735 este semnalată acțiunea protopopului Ioan Stoica. În cadrul soborului preoțesc convocat la Sighet acesta urmărea alegerea unui episcop român, care urma să fie trimis în Moldova pentru consacrarea arhierască⁴. După nenumărate demersuri, la 24 august 1776 românii au obținut, prin decret imperial, instituirea unui vicariat românesc al Maramureșului⁵. Deși împărăteasa Maria Tereza a înființat vicariatul pentru români („pro districtibus valahicus”), episcopii ruteni de la Muncaci trimiteau la Sighet parohi și vicari ruteni și numai din când în când câte un paroh-vicar de origine română⁶. În anul 1790 reprezentanții clerului românesc din dieceza Muncaciului, întruniți la Derșida, au redactat un memoriu către împăratul Leopold al II-lea, prin care cereau înființarea unei episcopii greco-catolice cu reședința la Baia Mare, pentru românii din Maramureș, Sătmăr, Chioar, Solnoc și Crasna⁷. Acțiunea a eșuat, deși petiționarii s-au bucurat de sprijinul episcopului Ignatie Darabant de la Oradea.

Lupta pentru ieșirea de sub jurisdicția Muncaciului s-a intensificat în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Deși nu s-au înregistrat succese majore, populația românească din Maramureș și-a unit eforturile pentru atingerea unor obiective limitate dar semnificative procesului de emancipare națională și culturală. Pe fondul politicii de deznaționalizare duse de Muncaci, reprezentanții comitatului Maramureș între anii 1816 și 1835 au solicitat episcopului rutean de nenumărate ori desemnarea unui preot în Sighet, care să officieze serviciul divin în limba română. În anul 1835, această doleanță a fost parțial satisfăcută, episcopul Muncaciului admitând oficierea serviciului divin alternativ, în limba ucraineană și română, cu mențiunea că numai în a treia duminică să se predice în ucraineană⁸.

Deși în anul 1856, maramureșenii greco-catolici s-au desprins de sub patronajul eparhiei rutene fiind încorporați în episcopia Gherlei, Muncaciul a reușit să păstreze cinci parohii cu populație românească, printre care s-a numărat și Sighetu Marmăției, reședința comitatului și sediul vicariatului Maramureșului. Conform prevederilor vieneze, în parohiile mixte formate din români și ruteni, s-a efectuat conscrierea locuitorilor după naționalitate, alipirea parohiei urmând să se facă la acea dieceză ai

dr. Alexandru Rusu. Vicariatul Maramureșului a funcționat în cadrul eparhiei până la momentul desființării Bisericii Române Unite cu Roma.

³ Jurisdicția ecleziastică a Muncaciului asupra Maramureșului a fost exercitată din anul 1720. Din punct de vedere administrativ, prin dispoziția imperială dată de Carol al VI-lea, comitatul Maramureșului a fost anexat Ungariei, fapt ce a determinat trecerea definitivă a clerului și credincioșilor maramureșeni sub „asistența spirituală” a Muncaciului.

⁴ Cziple 1915-1916, document 114, p. 372-374.

⁵ Potrivit Diplomei dotaționale a împărătesei Maria Tereza, vicariatul „s-a fundat și donat pentru românii din Maramuresiu”, în Bud 1891, p. 51.

⁶ Bud 1905, p. 7.

⁷ Filipașcu 1940, p. 163-165.

⁸ Bud 1905, p. 9.

cărei credincioși erau majoritari. Vicarul Petru Anderco, parohul Sighetului, a realizat conscrierea populației în anul 1851, dar sub diverse presiuni și amenințări a declarat un semnificativ procent al populației românești ca fiind de etnie ruteană, motiv pentru care românii sigheteni au rămas în continuare sub jurisdicția bisericească a Muncaciului⁹.

Pentru a contracara efectele acestei nedreptăți îndreptate asupra nației române, dar și pe fondul unor controverse apărute între episcopia Gherlei și cea a Muncaciului, în toamna anului 1860, episcopul Ioan Alexi, cu ocazia vizitei canonice întreprinse în Maramureș, a luat inițiativa înființării unui vicariat românesc în această regiune. La 24 noiembrie 1860, Mihail Pavel a fost desemnat vicar foraneu, sediul vicariatului fiind fixat în parohia Slatina (azi, Solotvino în Transcarpatia-Ucraina). Acesta a fost primul vicar al Maramureșului, oficiu pe care l-a îndeplinit până în anul 1872, când a fost numit episcop de Gherla¹⁰. În timpul păstoririi sale, succesele înregistrate atât pe plan administrativ, cât cultural sunt impresionante. Mihail Pavel, potrivit afirmațiilor lui Tit Bud, a fost „mentorul puternic” sub care a debutat „o eră nouă și fericită”, prin tenacitatea sa izbutind să coaguleze întregul bloc românesc din comitatul Maramureșului. Cea mai importantă realizare din timpul păstoririi sale a fost soluționarea în anul 1871 a situației parohiei greco-catolice a Sighetului, în urma unei îndelungate activități petiționare românești la care și-au adus contribuția episcopul gherlean, Ioan Alexi, întreaga conducere a comitatului Maramureșului, printre care îi menționăm pe Iosif Man, Gavrilă Mihaly de Apșa, Ioan Iurca și Vasiliu Mihalca, și nu în ultimul rând vicarul Pavel¹¹.

Din punct de vedere cultural, vicarul Mihail Pavel îi revine calitatea de membru fondator, în anul 1860, alături de comitele suprem Iosif Man și de alți intelectuali români, a „Asociațiunii pentru cultura poporului român din Maramureș”¹². Dezideratele îndeplinite ale Asociațiunii au fost înființarea unei preparandii¹³, dar și a unui convict pentru susținerea tinerilor care doreau să fie dascăli, dar nu dispuneau de venituri corespunzătoare.

⁹ Bud 1905, p. 8.

¹⁰ Episcopul Mihail Pavel s-a născut la 6 septembrie 1827, în comuna Recea, lângă Baia Mare „într-o familie nobilă, dar săracă”. Tatăl său, Constantin, a fost cântăreț de strună și învățător. A urmat clasele gimnaziale și liceale la Baia Mare, Satu Mare și Cașovia. Studiile teologice începute la Colegiul „Santa Barbara” din Viena, le va finaliza la Seminarul de la Ungvar. Anterior a fost secretar episcopal la Ungvar pentru românii din dieceza Muncaciului, paroh la Apșa de Jos (a fost numit în 1854) și notar consistorial în dieceza armenopolitană între anii 1856-1860. Este singurul vicar foraneu care nu a îndeplinit și funcția de protopop. În anul 1872 este numit episcop de Gherla, iar din 1879 episcop de Oradea-Mare. Se stinge din viață în 1902, fiind îngropat în biserica din Slatina, ctitoria sa. Despre viața și activitatea lui Mihail Pavel vezi Georgescu 1927.

¹¹ Prin decretul Nunțiatunii de la Viena din 18 aprilie 1871 (nr. 493), românii din Sighet primesc aprobarea de a-și organiza o parohie proprie, în cadrul episcopiei de Gherla. În prima fază, prin intervenția vicarului Mihail Pavel, serviciile religioase au fost oficiate într-o capelă romano-catolică din centrul Sighetului. În 1890, statul a donat un teren situat central, începându-se edificarea unei noi biserici de piatră. Pe lângă sprijinul venit din partea Erariului, la edificarea, pictarea și înzestrarea interioară a bisericii au contribuit toate parohiile vicariatului Maramureșului. Biserica are hramul Adormirii Maicii Domnului și a fost sfințită la 20 martie 1892 de delegatul episcopal, Alexandru Erdöss, împreună cu vicarul Tit Bud și un număr de 19 preoți.

¹² Deși statutele Asociațiunii n-au fost aprobate de guvern decât în anul 1868, ea și-a început activitatea culturală și politică încă din anul 1860. Activitatea Astrei între anii 1860 și 1905 este reflectată de Tit Bud în *Analele Asociațiunii pentru cultura poporului român din Maramureș* editată la Gherla în anul 1906.

¹³ Preparandia din Sighet a fost înființată în anul 1862, avându-l la conducere pe profesorul Ioan Bușția, absolvent al Institutului pedagogic de la Viena, și fost dascăl la gimnaziul din Târgu Lăpuș. În

La administrarea vicariatului i-a succedat Ioan Pop, parohul din Vad și protopopul districtului Mara, care a îndeplinit oficiul de vicar între anii 1872 și 1879¹⁴. Al treilea vicar a fost Mihail Kökényesdy, parohul Bârsanei și protopopul districtului Cosău, care a deținut această calitate între decembrie 1879 și septembrie 1887¹⁵. Înainte de a fi investit vicar, a deținut funcțiile de notar al „consistoriului subaltern vicarial marmășian”, catehet și profesor de limba română la Gimnaziul catolic din Sighet, vicepreședinte al Asociațiunii și președinte al Reuniunii învățătorilor greco-catolici români din Maramureș¹⁶.

După moartea lui Mihail Kökényesdy, oficiul a rămas vacant până la 15 noiembrie 1887, moment în care a fost ocupat de către Tit Bud, care la acea vreme era paroh în Sat-Șugatag. În paralel, mai deținea funcțiile de asesor consistorial și protopop al districtului Mara (din anul 1882). În anul 1899, după numirea parohului Sighetului, Ioan Ivașco în calitatea de canonic de Gherla, Tit Bud transferă sediul vicariatului de la Sat-Șugatag la Sighet, îndeplinind în paralel și funcția de paroh.

Tit Bud a fost unul dintre cei mai importanți oameni de cultură ai Maramureșului din toate timpurile¹⁷, sfera preocupărilor sale fiind vastă. În perioada în care și-a exercitat atribuțiile vicariale, a mai deținut funcțiile de vicepreședinte a „Asociațiunii pentru cultura poporului român din Maramureș”, respectiv președinte a Reuniunii învățătorilor români greco-catolici din Maramureș. Informațiile adunate atât despre organizarea ecleziastică a românilor din Maramureș, cât și despre cler, parohii și protopopiate, au fost obiectul unor lucrări inedite cu caracter monografic, dintre care amintim: *Disertațiune despre episcopii și vicarii români din Maramuresiu* (Gherla, 1891), *Date istorice despre protopopiatele, parochiile și mănăstirile române din Maramureș din timpurile vechi până în anul 1911* (Gherla, 1911) și *Însemnări și date despre înființarea parohiei greco-catolice române din Sighetul Maramureșului* (Gherla, 1905). Tit Bud a decedat la 19 august 1917, în momentul în care reprezentanții armatei și administrației maghiare au coborât clopotul mare din turnul bisericii din Sighet, confiscat în vederea transformării în tunuri, iar acesta fiind aruncat pe caldarâm s-a sfărâmat¹⁸. Seria vicarilor maramureșeni în perioada adusă în prim-plan se încheie cu Ilariu Boroș, paroh și protopop al Sighetului, menționat între anii 1920 și 1932.

aproximativ zece ani de activitate, Preparandia „a produs” peste 120 de învățători pentru școlile confesionale din vicariat. În anul 1870 va „fuziona” cu preparandia de stat cu limba de predare maghiară.

¹⁴ Vicarul Ioan Pop s-a născut la Sig, în Țara Silvaniei (astăzi, jud. Sălaj). A absolvit cursurile teologice la Viena. Anterior a fost paroh în Tăuții de Jos, în paralel îndeplinind și oficiul de protopop al districtului Baia Sprie. Din anul 1866 a fost desemnat paroh în Vad. A murit la 10 decembrie 1879, la vârsta de 46 de ani.

¹⁵ Mihail Kökényesdy a absolvit teologia la Ungvár. Anterior numirii în oficiul vicarial, a fost coadjutor (preot cooperador) la Săpânța și paroh la Biserica Albă. A murit la 1 septembrie 1887.

¹⁶ În dieceza Gherlei au funcționat cinci reuniuni învățătoresci: Reuniunea învățătorilor români sălăjeni, Reuniunea „Mariana” de la Rodna, Reuniunea învățătorilor din jurul Gherlei, Reuniunea învățătorilor greco-catolici din Satu Mare și Ugocea și Reuniunea învățătorilor greco-catolici din Maramureș (înființată la Sighet în anul 1883).

¹⁷ S-a născut la 24 decembrie 1846 în familia preotului Ioan Bud din Sat-Șugatag. A urmat clasele primare la școala confesională din satul natal iar cele secundare la Sighet și Beiuș. Între anii 1866 și 1869 urmează studiile teologice la Gherla, după care între 1870-1873 este investit preot-cooperator și dascăl la Ieud. După 1873 îndeplinește funcția de notar consistorial la Gherla, ocupând acest post în cadrul administrației diecezane la cererea episcopului Mihail Pavel. După plecarea episcopului la Oradea, Tit Bud se întoarce în satul natal, unde funcționează ca preot-paroh între anii 1880-1899.

¹⁸ Marina 1998, p. 185.

Structura vicariatului greco-catolic al Maramureșului (1856-1930)

Din punct de vedere administrativ, cele 50 de comune greco-catolice românești din Maramureș formau trei protopopiate: Ierașul de Sus (al Vișeuului), Ierașul Cosăului și Ierașul de Jos (al Sighetului). Din acestea, ulterior s-au mai înființat alte trei protopopiate: al Izei, format între 1775-1778, al Ieudului, constituit în 1862 și protopopiatul Marei, în 1867. La 7 decembrie 1856, 94 de parohii greco-catolice din Maramureș, Satu Mare și Ugocea se separă de episcopia ruteană a Muncaciului, intrând în componența eparhiei de Gherla. Structura vicariatului „marmațian”, organizarea districtelor protopopești, numărul parohiilor și a filiilor, componența consistoriului subaltern al vicariatului, dar și alte informații cu caracter bisericesc, școlar și statistic sunt conținute în șematismele diecezane de Gherla, tipărite între anii 1867 și 1930¹⁹.

În anul 1867 „Archidiaconatul Maramureșului” a avut în componența sa 47 de parohii și 25 de filii cu un număr de 57.670 de credincioși, fiind alcătuit din șase districte protopopești: Iza cu 7 parohii și o filie, Ieud cu 7 parohii, Cosău cu 8 parohii și 2 filii, Mara cu 7 parohii și 2 filii, Sighet cu 10 parohii și 4 filii, respectiv Vișeu cu 8 parohii și 16 filii.

Potrivit șematismului din 1877, vicariatul „Maramarosiensis” a avut un număr de 60.485 de credincioși, protopopiatele sus-menționate având în componență același număr de parohii și filii, cu excepția protopopiatului Sighet în care este menționat și Sighetu Marmăției, parohie înființată în anul 1871, pe baza unui decret imperial.

În intervalul de timp cuprins între ultimele două decenii ale secolului al XIX-lea și primele decenii ale secolului XX, din punct de vedere a structurii vicariatului, dar și a numărului de parohii și filii, situația prezentată de șematismele Gherlei din anii 1882, 1894, 1898, 1900, 1903, 1906 și 1914 este asemănătoare. Comparând datele statistice furnizate de șematismele din 1882 și 1914, se poate observa un considerabil progres demografic. Așadar, dacă în anul 1882 vicariatul însuma 61.232 de suflete, în anul 1914 erau 91.389 de credincioși greco-catolici.

Potrivit șematismelor din anii 1925 și 1930, structura vicariatului se modifică, alături de cele șase districte protopopești fiind menționat districtul Apșa din Cehoslovacia. Acesta a fost înființat pentru românii din localitățile românești, din fostul comitat Maramureș, aflate în dreapta Tisei, care în urma tratatului de la Trianon din 1920 nu s-au regăsit în structura teritorial-administrativă a României Mari, dar care din punct de vedere eclezastic au fost menținuți în componența vicariatului Maramureșului²⁰. În 1925, districtul Apșa, administrat de Ștefan Pop, parohul din Apșa de Jos, a numărat 12.460 de credincioși, având în componență parohiile: Apșa de Jos („beneficiul superior” și „beneficiul inferior”), Apșa de Mijloc („beneficiul superior” și „beneficiul inferior”), Biserica Albă și Slatina²¹. Din punct de vedere statistic, în anul 1925 în vicariatul Maramureșului a însumat 102.440 de credincioși, pentru ca în anul 1930 numărul acestora să scadă la 96.872 de credincioși, din care 12.653 de credincioși erau în protopopiatul Apșa.

¹⁹ Pentru prezentarea structurii administrativ-teritoriale a vicariatului au fost consultate următoarele șematisme editate la Gherla: *Siematismul* 1867 (p. 203-221); *Schematismus* 1877 (p. 179-197); *Schematismus venerabilis* 1882; *Schematismus* 1898 (p. 206-224); *Schematismus* 1900 (p. 232-253); *Schematismus* 1903 (p. 211-230); *Schematismus* 1906; *Șematismul* 1914 (p. 247-271); *Șematismul* 1925 (p. 63-69); *Șematismul* 1930 (p. 77-82).

²⁰ Noua structură a vicariatului, după tratatul de la Trianon, este publicată în *Calendarul Asociațiunii pentru cultura poporului român din Maramureș pe anul comun 1921*, apărut la Sighet.

²¹ Parohiile menționate, până în anul 1920, au făcut parte din protopopiatul Sighet.

Anexe

District	Număr parohii	Număr credincioși
Iza	7	8.194
Ieud	7	8.435
Cosău	8	8.434
Mara	7	7.661
Sighet	10	11.370
Vișeu	8	13.576
		57.670

Tabel 1. Organizarea pe districte protopopești și datele statistice ale „Arhidiaconatului Maramureșului”. Sursa: *Siematismul veneratului cleru a nou-infiintiatei diecese greco-catolice a Gherlei pre anului de la Christosu MDCCCLXVII* (1867)

District	Parohii și filii	Număr credincioși	Numele parohului/administratorului
Districtul Iza (vicearhidiacon Vasile Caracioni)	Botiza	771	Vasile Suci, administrator
	Glod	889	Vasile Gyenge, administrator
	Slătioara (filie)	647	
	Nănești	398	George Man, administrator
	Poieni	684	Ioan Munteanu, administrator
	Rozavlea	1.592	Ambroziu Stasz, paroh
	Șieu	1.025	Petru Ilniczki, administrator
Districtul Ieud (vicearhidiacon Laurențiu Mihalyi)	Strâmtura	2.200	Vasile Caracioni, paroh
	Bocicoel	588	Vasile Dan, administrator
	Cuhea	1.085	Filip Mihalca, paroh
	Dragomirești	1.273	Ioan Opreș, paroh
	Ieud	1.957	Laurențiu Mihalyi, paroh
	Săcel	1.980	Ioan Gyenge, paroh
	Săliștea (parohia de jos)	797	Ioan Tomoioagă, paroh
Districtul Cosău (administrator Mihail Kökényesdi)	Săliștea (parohia de sus)	765	Dumitru Anoca, administrator
	Bârsana	1.913	Mihail Kökényesdi, paroh
	Budești	1.470	Ioan Chindriș, paroh
	Călinești	1.250	Mihail Iurca, administrator
	Ferești	252	Alexandru Man, paroh
	Cornești (filie)	297	
	Ocna-Șugatag	480	vacant
	Hoteni (filie)	373	

	Oncești	896	Samuil Dredianu, administrator
	Sârbi	582	Iosif Fucec, administrator
	Văleni	919	Vasile Onița, paroh
Districtul Mara (administrator Ioan Pop)	Berbești	1.230	Petru Opriș, administrator
	Breb	926	Grigore Ivașco, paroh
	Crăcești	742	Timoteu Mihalca, administrator
	Desești	850	Antoni Șerbac, paroh
	Giulești	1.179	Petru Salca, administrator
	Sat-Șugatag Hărnicești (filie)	937 539	Ioan Doboș, paroh
	Vad Valea Porcului (filie)	947 311	Ioan Pop, paroh
Districtul Sighet (vicearhidiacon Alexandru Lazăr)	Apșa de jos (parohia de jos) Cereșiu, Valea Scradei (filii)	1.037 103 197	Mihail Marina, paroh
	Apșa de Jos (parohia de sus) Dealul Ursului	1.096 32	George Huban, paroh
	Apșa de Mijloc (parohia de jos)	1.305	Vasile Lazăr, paroh
	Apșa de Mijloc (parohia de sus)	890	Alexandru Lazăr, paroh
	Biserica Albă	712	Vasile Jóody, administrator
	Iapa Cearda (filie)	1.122 57	George Rednic, administrator
	Rona de Jos	840	Antoni Breban, administrator
	Săpânța	1.483	Ioan Huban, paroh
	Sarasău	571	Petru Mirișan, administrator
	Slatina Handal (filie)	1.087 838	Mihail Pavel, paroh
Districtul Vișeu (vicearhidiacon Vasiliu Mihalca)	Borșa, parohia de jos Baia-Borșa	1.978 133	Mihail Salca, paroh
	Borșa, parohia de sus	2.334	Alexiu Anderco, paroh
	Leordina	976	Paul Oros, administrator
	Moisei Mănăstirea Moiseiului	2.115 79	Andrei Coman, paroh Alexandru Gyenge, administrator
	Petrova	1.096	Ioan Csobaly, paroh
	Vișeu de Jos	2.004	Ștefan Simion, paroh

	Vișeu de Mijloc	950	Vasile Csobaly, administrator
	Vișeu de Sus 14 cătune (filii) ²²	1.510 1.911	Vasile Mihalca, paroh

Tabel 2. Organizarea pe parohii și filii a districtelor protopopești din cadrul „Arhidiaconatului Maramureșului”. Sursa: *Siematismul veneratului cleru a nou-infiintatei diecese greco-catolice a Gherlei pre anului de la Christosu MDCCCLXVII*

Parohii și filii	1925		1930	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Apșa de jos (parohia de jos) Cereșiu, Valea Scradei (filii)	2.049 613	Vasile Ivașco, paroh	3.168 578	Nicolae Pop, paroh
Apșa de Jos (parohia de sus) Dealul Ursului	1.999 574	Ștefan Pop, paroh, protopop	1.185 178	Ștefan Pop, paroh, protopop
Apșa de Mijloc (parohia de jos)	2.227	Mihai Pop, paroh	2.220	Vasile Pop, paroh
Apșa de Mijloc (parohia de sus)	1.220	Nicolae Pop, paroh	1.118	Vasile Huzo, administrator
Biserica Albă	1.320	Augustin Darabant, paroh	1.317	Augustin Darabant, paroh
Slatina Handal (filie)	1.946 962	Ioan Marina, paroh	1.932 957	Ioan Marina, paroh

Tabel 3: Organizarea protopopiatul Apșa în anii 1925 și 1930. Sursa: *Șematismul veneratului cler român unit al diecezei de Gherla pe anul 1925, Gherla, 1925, Șematismul veneratului cler al Eparhiei române unite de Gherla pe anul Domnului 1930, Gherla, 1930.*

²² Cele 14 filii ale parohiei Vișeu de Sus sunt următoarele: Arșița, Valea Peștilor, Firișeu, Valea Scradei, Petrovirvu, Lunca Balmoșului, Cozia, Bardeu, Botizu, Suliguli, Faina, Măguricea, Poiana și Roșia.

Şematism	Vicariatul Maramureşului	Protopopiatul Iza	Protopopiatul Ieud	Protopopiatul Cosău
1867	57.670	8.194	8.435	8.434
1877	60.485	7.908	8.603	8.672
1882	61.232	7.945	8.225	8.704
1894	70.115	8.798	9.790	9.690
1898	73.194	9.183	10.373	10.319
1900	76.150	9.561	10.628	10.620
1903	78.152	9.968	9.959	10.726
1906	81.218	10.264	11.262	11.027
1914	91.389	11.301	12.103	12.185

Protopopiatul Mara	Protopopiatul Sighet	Protopopiatul Vişeu
7.661	11.370	13.576
8.207	13.368	13.727
7.983	14.711	13.667
9.565	15.728	16.544
9.900	16.622	16.797
10.031	18.030	17.280
10.607	19.063	17.829
10.683	19.408	18.574
11.623	22.904	21.273

Tabel 4: Date statistice privind numărul de credincioşi ai vicariatului greco-catolic al Maramureşului între anii 1867 şi 1914. Sursa: Şematismele de Gherla din anii 1867, 1877, 1882, 1894, 1898, 1900, 1903, 1906 şi 1914.

Şematism	Vicariatul Maramureşului	Protopopiatul Iza	Protopopiatul Ieud	Protopopiatul Cosău	Protopopiatul Mara
1925	102.440	11.760	11.926	12.378	12.481
1930	96.872	11.980	12.052	11.909	11.594

Protopopiatul Sighet	Protopopiatul Apsa	Protopopiatul Vişeu
11.464	12.460	29.971
11.905	12.653	24.779

Protopopiatul Iza²³

Parohii şi filii	1867		1877	
	Număr credincioşi	Numele preotului	Număr credincioşi	Numele preotului
Botiza	771	Vasile Suciu, adm.	920	Cornel Bud, adm.

²³ Conform documentelor păstrate în arhivele episcopiei de la Ungvar, protopopiatul Iza a fost înfiinţat în anul 1747.

Glod, Slătioara (filie)	889 647	Vasile Gyenge, adm.	649 558	Vasile Gyenge, paroh
Năneşti	398	George Man, adm.	481	George Man, adm.
Poieni	684	Ioan Munteanu, adm.	705	Vasile Tătaru, adm.
Rozavlea	1.592	Ambroziu Stasz, paroh	1.461	Mihail Iurca, adm.
Şieu	1.025	Petru Ilniczki, adm.	991	Petru Ilniczki, adm.
Strâmtura	2.200	Vasile Caracioni, paroh, vicearhidiacon	2.143	Vasile Caracioni, paroh, vicearhidiacon; Ioan Ivaşco, cooperador

Parohii şi filii	1882		1894	
	Număr credincioşi	Numele preotului	Număr credincioşi	Numele preotului
Botiza	1.026	Ioan Munteanu, paroh	1.067	Ioan Coman, adm.
Glod, Slătioara (filie)	667 587	Ioan Marchiş, adm.	730 630	Aurel Zoicaş, adm.
Năneşti	535	George Man, adm.	537	George Man, adm.
Poieni	724	Vasile Tătaru, adm. curans Aurel Zoicaş, adm. inter.	780	Ioan Vlad, adm.
Rozavlea	1.345	Mihail Iurca, paroh, adm. vicearhidiaconal	1.551	Ioan Ivaşco, paroh
Şieu	774	Petru Ilniczki, adm.	964	Ştefan Ilniczki, adm.
Strâmtura	2.278	Vasile Chiş, paroh	2.539	Antoniou Covaci, paroh, vicearhidiacon

Parohii şi filii	1898		1900	
	Număr credincioşi	Numele preotului	Număr credincioşi	Numele preotului
Botiza	1.267	George Petrovai, adm.	1.294	George Petrovai, adm.

Glod, Slătioara (filie)	720 615	Aurel Zoicaș, adm.	734 598	George Bârlea, adm.
Nănești	595	George Man, adm.	598	George Man, adm.
Poieni	786	Ioan Vlad, adm.	788	Ioan Vlad, adm.
Rozavlea	1.636	Ioan Ivașco, paroh	1.700	Ioan Ivașco, paroh
Șieu	1.011	Ștefan Ilniczki, adm.	1.014	Ștefan Ilniczki, adm.
Strâmtura	2.543	Antoniou Covaci, paroh, vicearhidiacon	2.835	vacant

Parohii și filii	1903		1906	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Botiza	1.444	Ioan Vlad, adm.	1.561	Ioan Vlad, adm.
Glod, Slătioara (filie)	721 612	George Bârlea, adm.	714 617	George Bârlea, adm.
Nănești	649	Iustin Petru, adm.	652	Darius Vlad, adm.
Poieni	835	George Petrovai, adm.	852	George Petrovai, adm.
Rozavlea	1.769	Ioan Ivașco, paroh, vicearhidiacon	1.810	Ioan Ivașco, paroh, vicearhidiacon
Șieu	1.085	Ștefan Ilniczki, adm.	1.188	Ștefan Ilniczki, adm.
Strâmtura	2.853	Iuliu Huban, paroh	2.870	Vasile Ilniczky, adm.

Parohii și filii	1914		1925²⁴	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Botiza	1.834	Ioan Vlad, adm.	2.000	Ștefan Dunca, adm.
Glod, Slătioara (filie)	820 692	Ștefan Pop, adm.	800 678	Mihail Doboș, adm.
Nănești	713	Simeon Anderco, adm.	876	Victor Mesaroș, adm.
Poieni	940	George Petrovai, paroh	1.035	Ioan Bârsan, adm.

²⁴ Oficiul de protop, conform șematismului din 1925, a fost îndeplinit de Ioan Tarța, paroh în Săcel.

Rozavlea	1.990	Ioan Ivașco, paroh, vicearhidiacon	2.239	Emil Fucec, adm.
Șieu	1.373	Ștefan Ilniczki, paroh	1.674	Gregore Moiş, adm.
Strâmtura	2.989	Vasile Ilniczky, paroh	2.958	Vasile Ilniczky, paroh

Parohii și filii	1930²⁵	
	Număr credincioși	Numele preotului
Botiza	1.778	Vasile Vlad, adm.
Glod, Slătioara (filie)	794 620	Victor Mesaroș, adm.
Nănești	1.288	Vasile Godja, adm.
Poieni	992	Ioan Bârsan, adm.
Rozavlea	2.318	Emil Fucec, paroh
Șieu	1.306	Ștefan Cherecheș, adm.
Strâmtura	2.884	Vasile Ilniczky, paroh, protopop onorar

Protopopiatul Ieud²⁶

Parohii și filii	1867		1877	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Bocicoel	588	Vasile Dan, adm	613	Vasile Dan, adm
Cuhea	1.085	Filip Mihalca, paroh	1.168	Vasile Mihalca, adm. inter.
Dragomirești	1.273	Ioan Opriș, paroh	1.141	Alexandru Gyenge, paroh, vicearhidiacon surogat
Ieud	1.957	Laurențiu Mihalyi, paroh, vicearhidiacon	1.821	Laurențiu Mihalyi, paroh, vicearhidiacon; Ioan Coman, cooperator

²⁵ În șematismul din 1930 (p. 77), parohia Nănești figurează împreună cu filia Valea Porcului. În Nănești sunt menționați 764 de credincioși, iar în Valea Pocului 524 de credincioși. Funcția de protopop era îndeplinită de Artemiu Anderco, paroh în Ieud.

²⁶ Protopopiatul Ieud s-a desprins din protopopiatul Vișeu, în anul 1862, prin ordinaciunea episcopului Ioan Alexi al Gherlei.

Săcel	1.980	Ioan Gyenge, paroh	1.981	Ioan Gyenge, paroh
Săliștea (parohia de jos)	797	Ioan Tomoioagă, paroh	1.099	Ioan Tomoioagă, paroh
Săliștea (parohia de sus)	765	Dumitru Anoca, adm.	777	Mihail Pop, adm.

Parohii și filii	1882		1894	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Bocicoel	590	Vasile Dan, adm.	734	Grigore Balint, adm.
Cuhea	1.119	Vasile Mihalca, adm. inter.	1.296	Mihail Rednic, paroh
Dragomirești	1.221	Alexandru Gyenge, paroh, vicearhidiacon	1.461	Alexandru Gyenge, paroh, vicearhidiacon
Ieud	1.723	vacant Ioachim Făt, cooperator	1.987	George Bota, adm.; George Bârlea, cooperator
Săcel	1.740	Ioan Gyenge, paroh	2.071	Ioan Gyenge, paroh; George Petrovai, cooperator
Săliștea (parohia de jos)	1.017	Ioan Coman, adm.	1.233	Ioan Coman, adm.
Săliștea (parohia de sus)	815	Mihail Pop, adm.	1.008	Mihail Pop, adm.

Parohii și filii	1898		1900	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Bocicoel	772	Grigore Balint, adm.	845	Grigore Balint, adm.
Cuhea	1.358	Mihail Rednic, paroh	1.389	Petru Salca, adm.
Dragomirești	1.531	Alexandru Gyenge, paroh, vicearhidiacon	1.579	Alexandru Gyenge, paroh, vicearhidiacon
Ieud	2.096	George Bota, adm.; George Bârlea, cooperator	2.114	George Bota, adm.; Aurel Zoicaș, cooperator

Săcel	2.245	Ioan Gyenge, paroh Alexandru Coman, cooperator	2.250	vacant; Alexandru Coman, cooperator
Săliștea (parohia de jos)	1.291	Ioan Coman, adm.	1.319	Ioan Coman, adm.
Săliștea (parohia de sus)	1.080	Mihail Pop, adm.	1.132	Mihail Pop, adm.

Parohii și filii	1903²⁷		1906	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Bocicoel	870	Grigore Balint, adm.	936	Grigore Balint, adm.
Cuhea	1.442	Petru Salca, adm.	1.481	vacant
Dragomirești	1.579	Darius Vlad, paroh	1.556	Emil Bran, adm.
Ieud	2.143	Aurel Zoicaș, adm.; Gabriel Dunca, cooperator	2.158	Aurel Zoicaș, adm. Gabriel Dunca, cooperator
Săcel	2.571	Ioan Tarța „provisor in sacris”	2.661	Ioan Tarța „provisor in sacris”
Săliștea (parohia de jos)	1.275	Alexandru Coman, adm.	1.326	Mihail Hotea, adm.
Săliștea (parohia de sus)	1.079	Vasile Vlad, adm.	1.149	Vasile Vlad, adm.

Parohii și filii	1914		1925	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Bocicoel	1.114	Valeriu Pop, adm.	1.227	Eugen Vlad, adm.
Cuhea	1.713	Artemiu Anderco, adm.	1.717	Vasile Dunca, adm.
Dragomirești	1.684	Emil Bran, adm.	2.876	Emil Bran, paroh

²⁷ Oficiul de administrator vicesarhidiaconal al districtului Ieud, potrivit șematismelor din 1903, 1906 și 1914, era îndeplinit de Ioan Ivașco, parohul Rozavlei.

Ieud	2.399	Aurel Zoicaș, paroh Emil Fucec, cooperator	2.462	Artemiu Anderco, paroh
Săcel	2.310	Ioan Tarța, paroh	2.040	Ioan Tarța, paroh, protopop
Săliștea (parohia de jos)	1.418	Mihail Hotea, adm.	1.581	Ioan Gâzdac, adm.
Săliștea (parohia de sus)	1.465	Vasile Vlad, adm.	1.623	Petru Vlad, adm.

Parohii și filii	1930	
	Număr credincioși	Numele preotului
Bocicoel	1.179	Eugen Vlad, adm.
Cuhea	1.687	Vasile Dunca, paroh
Dragomirești	1.908	Gheorghe Cosma, adm.
Ieud	2.340	Artemiu Anderco, paroh, protopop
Săcel	1.793	Ioan Gâzdac, paroh
Săliștea (parohia de jos)	1.518	Gheorghe Coman, adm.
Săliștea (parohia de sus)	1.627	Petru Vlad, adm.

Protopopiatul Cosău²⁸

Parohii și filii	1867		1877	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Bârsana	1.915	Mihail Kökényesdi, paroh, adm. vicearhidiaconal	1.919	Mihail Kökényesdi, paroh, vicearhidiacon
Budești	1.470	Ioan Chindriș, paroh	1.595	Ioachim Făt, adm. inter.
Călinești	1.250	Mihail Iurca, adm.	1.246	Timoteu Mihalca, paroh
Ferești Cornești (filie)	252 297	Alexandru Man, paroh	269 303	Alexandru Man, paroh

²⁸ Protopopiatul Cosău este amintit în documente începând cu anul 1698.

Ocna-Șugatag Hoteni	480 373	vacant	508 396	Dumitru Anoca, paroh
Oncești	896	Samuil Dredianu, adm.	928	Alexandru Pașca, adm.
Sârbi	582	Iosif Fucec, adm.	611	Iosif Fucec, adm.
Văleni	919	Vasile Onița, paroh	817	Vasile Onița, paroh

Parohii și filii	1882		1894	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Bârsana	2.018	Mihail Kökényesdi, paroh, vicearhidiacon	2.422	Andrei Covaci, adm.; Petru Salca, cooperator
Budești	1.510	Ștefan Pop, adm.	1.547	Ștefan Pop, adm.
Călinești	1.411	Vasile Gyenge, paroh	1.438	Vasile Gyenge, paroh, adm. vicearhidiaconal
Ferești Cornești (filie)	240 269	Alexandru Man, paroh	254 244	Alexandru Man, paroh
Ocna-Șugatag Hoteni	407 375	Ioan Doroș, adm.	457 426	Vasile Pavel, adm.
Oncești	991	Ștefan Anderco, adm.	1.182	Ștefan Anderco, adm.
Sârbi	611	Emil Fucec, adm.	789	Emil Fucec, adm.
Văleni	872	Vasile Onița, paroh	931	Teodor Mărginean, adm.

Parohii și filii	1898		1900	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Bârsana	2.374	Andrei Covaci, adm.	2.383	Andrei Covaci, adm.
Budești	1.823	Victor Gyenge, adm.	1.892	Victor Gyenge, adm.
Călinești	1.564	Vasile Gyenge, paroh, vicearhidiacon; Victor Coman, cooperator	1.570	Vasile Gyenge, paroh, vicearhidiacon; Victor Coman, cooperator
Ferești Cornești (filie)	380 320	Iosif Fucec, adm.	322 398	Iosif Fucec, adm.

Ocna-Șugatag Hoteni	438 443	Gavril Timiș, adm.	469 447	Gavril Timiș, adm.
Oncești	1.220	Ștefan Anderco, adm.	1.259	Ștefan Anderco, adm.
Sârbi	826	Iosif Fucec, adm.	842	Emil Fucec, adm.
Văleni	931	Antoniou Șerbac, adm. inter.	1.038	Antoniou Șerbac, adm.

Parohii și filii	1903		1906	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Bârsana	2.433	Andrei Covaci, adm.	2.497	Andrei Covaci, adm.
Budești	1.988	Victor Gyenge, adm.	2.035	Victor Gyenge, adm.
Călinești	1.603	Victor Coman, adm.	1.685	Victor Coman, adm.
Ferești Cornești (filie)	320 410	Iosif Fucec, adm.	330 429	Iosif Fucec, adm.
Ocna-Șugatag Hoteni	486 401	vacant	515 397	Vasile Nap, adm.
Oncești	1.210	Ștefan Anderco, adm.	1.262	Ștefan Anderco, adm.
Sârbi	824	Emil Fucec, adm.	821	Emil Fucec, adm.
Văleni	1.038	Antoniou Șerbac, adm.	1.056	Antoniou Șerbac, adm.

Parohii și filii	1914		1925	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Bârsana	3.052	Andrei Covaci, paroh	2.800	Mihail Hotea, paroh
Budești	2.243	Victor Gyenge, paroh	2.494	Ștefan Ilniczky, paroh
Călinești	1.667	Ioan Bârlea, adm.	1.650	Patriciu Bârlea, adm.
Ferești Cornești (filie)	453 491	Iosif Fucec, paroh	507 526	vacant
Ocna-Șugatag Hoteni	503 411	Alexandru Gogea, adm.	498 418	Vasile Szabo, paroh
Oncești	1.323	Ștefan Anderco, paroh, protopop	1.210	Ștefan Anderco, paroh, protopop

Sârbi	900	Emil Fucec, paroh	1.050	George Petrovai, paroh
Văleni	1.142	Iuliu Ardelean, adm.	1.175	Tit Berinde, adm.

Parohii și filii	1930	
	Număr credincioși	Numele preotului
Bocicoel	2.985	Mihail Hotea, paroh
Cuhea	2.161	Ștefan Ilniczky, paroh
Dragomirești	1.757	Patriciu Bârlea, adm.
Ieud	432 497	Iosif Fuciuc, paroh
Săcel	502 241	Vasile Szabo, paroh
Săliștea (parohia de jos)	1.206	Ștefan Anderco, paroh, protopop
Săliștea (parohia de sus)	941	Ștefan Dunca, adm.
	1.187	Tit Berinde, adm.

Protopopiatul Mara²⁹

Parohii și filii	1867		1877	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Berbești	1.230	Petru Opriș, adm.	1.300	Petru Opriș, paroh, adm. vicearhidiaconal
Breb	926	Grigore Ivașco, paroh	924	Grigore Ivașco, paroh
Crăcești	742	Timoteu Mihalca, adm.	807	Ambroziu Berinde, adm.
Desești	850	Antoni Șerbac, paroh	848	Antoni Șerbac, paroh
Giulești	1.179	Petru Salca, adm.	1.159	Petru Salca, paroh
Sat-Șugatag Hărniciești (filie)	937 539	Ioan Doboș, paroh	958 550	Ioan Doboș, paroh

²⁹ A fost înființat în anul 1867.

Vad, Valea Porcului (file)	947 311	Ioan Pop, paroh, adm. vicearhidiaconal	1.133 393	Ioan Pop, paroh, vicar foraneu
-----------------------------------	------------	--	--------------	-----------------------------------

Parohii și filii	1882		1894	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Berbești	1.370	Petru Bârlea, adm. inter.	1.360	Petru Bârlea, adm.
Breb	925	Grigore Ivașco, paroh	1.270	Grigore Ivașco, paroh; Ioan Pop, cooperator
Crăcești	883	Ambroziu Berinde, adm.	1.007	Ioachim Făt, adm.
Desești	802	Antoni Șerbac, paroh	900	Antoni Șerbac, paroh
Giulești	1.227	Petru Salca, paroh	1.433	Petru Salca, paroh
Sat-Șugatag Hărnițești (file)	832 547	Tit Bud, paroh, adm. vicearhidiaconal	952 691	Tit Bud, paroh, vicearhidiacon; Victor Gyenge, cooperator-paroh; Victor Berinde, cooperator
Vad, Valea Porcului (file)	1.044 353	Vasile Jóodi, paroh	1.453 499	Vasile Jóodi, paroh; Antoni Șerbac, cooperator

Parohii și filii	1898		1900	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Berbești	1.368	Petru Bârlea, adm.	1.380	Petru Bârlea, adm.
Breb	1.300	Ioan Pop, adm.	1.343	Ioan Pop, adm.
Crăcești	1.017	Ioachim Făt, adm.	989	Ioachim Făt, adm.
Desești	880	Antoni Șerbac, paroh; Andrei Șerbac, cooperator	810	Antoni Șerbac, paroh; Andrei Șerbac, cooperator
Giulești	1.517	Petru Salca, paroh	1.577	Petru Salca, paroh
Sat-Șugatag Hărnițești (file)	1.007 740	Tit Bud, paroh, vicearhidiacon;	1.220 743	Grigore Belea, adm.;

		Victor Berinde, cooperator		Vasiliu Vlad, cooperator
Vad, Valea Porcului (filie)	1.591 486	Vasile Jóodi, paroh; Vasile Nap, cooperator	1.667 498	Vasile Jóodi, paroh; Vasile Nap, cooperator

Parohii și filii	1903		1906	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Berbești	1.359	Petru Bârlea, adm., adm. vicearhidiaconal	1.364	Petru Bârlea, adm., adm. vicearhidiaconal
Breb	1.443	Nicolae Doroș, adm.	1.467	Nicolae Doroș, adm.
Crăcești	959	Ioachim Făt, adm.	869	Ioachim Făt, adm.
Desești	907	Antoni Șerbac, paroh; Andrei Șerbac, cooperator	902	Andrei Șerbac, adm.
Giulești	1.634	Petru Salca, adm.	1.657	Petru Salca, adm.
Sat-Șugatag Hărniciești (filie)	1.233 799	Alexandru Gyenge, adm. interimar; Vasile Pogăciaș, cooperator	1.200 817	Alexandru Gyenge, adm. interimar; Vasile Pogăciaș, cooperator
Vad, Valea Porcului (filie)	1.759 511	Vasile Jóodi, paroh; Vasile Nap, cooperator	1.872 535	Vasile Jóodi, paroh; Mihail Iuga, cooperator

Parohii și filii	1914		1925	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Berbești	1.702	Petru Bârlea, paroh, protopop	1.710	Petru Bârlea, paroh, protopop
Breb	1.061	Victor Coman, paroh	1.600	George Iurca, adm.
Crăcești	1.200	Mihail Rednic, adm.	1.456	Mihail Rednic, adm.
Desești	902	Andrei Șerbac, paroh	900	Andrei Șerbac, paroh
Giulești	1.820	Petru Salca, paroh	1.801	Petru Salca, paroh

Sat-Șugatag Hărnicești (filie)	1.012 725	Alexandru Gyenge, paroh; Vasile Pogăciaș, cooperator	1.240 986	Nicolae Doroș, paroh
Vad, Valea Porcului (filie)	2.083 725	Iuliu Dragoș, paroh	2.278 510	Iuliu Dragoș, paroh

Parohii și filii	1930³⁰	
	Număr credincioși	Numele preotului
Berbești	1.885	Romul Avram, adm.
Breb	1.661	George Iurca, adm.
Crăcești	1.203	Mihai Rednic, paroh
Desești	1.080	Andrei Șerbac, paroh
Giulești	1.615	vacant
Sat-Șugatag Hărnicești (filie)	1.154 714	Nicolae Doroș, paroh
Vad, Valea Porcului (filie)	2.282	Iuliu Dragoș, paroh

Protopopiatul Sighet³¹

Parohii și filii	1867		1877	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Apșa de jos (parohia de jos) Cereșiu, Valea Scradei (filii)	1.037 103 197	Mihail Marina, paroh	1.029 218 299	Mihail Marina, paroh
Apșa de Jos (parohia de sus) Dealul Ursului	1.096 32	George Huban, paroh	1.200 40	George Huban, paroh
Apșa de Mijloc (parohia de jos)	1.305	Vasile Lazăr, paroh	1.270	Vasile Lazăr, paroh, vicearhidiacon

³⁰ Administrator al protopopiatului Mara a fost Ilariu Boroș, vicar foraneu al Maramureșului și paroh al Sighetului.

³¹ Este unul dintre cele mai vechi districte protopopești din Maramureș, fiind menționat încă din secolul al XVII-lea.

Apșa de Mijloc (parohia de sus)	890	Alexandru Lazăr, paroh, vicearhidiacon		Ioan Ivașco, adm.
Biserica Albă	712	Vasile Jóody, adm.	766	Vasile Jóody, adm.
Iapa Cearda (filie)	1.122 57	George Rednic, adm.	1.224 45	George Rednic, adm.
Rona de Jos	840	Antoniou Breban, adm.	950	Antoniou Breban, adm.
Săpânța	1.483	Ioan Huban, paroh	1.652	Ioan Huban, paroh
Sarasău	571	Petru Mirișan, adm.	634	Paul Pop, adm.
Slatina Handal (filie)	1.087 838	Mihail Pavel, paroh; Ioan Pavel, cooperator	1.175 866	Ioan Pavel, adm.
Sighetu Marmăției			1.101	Alexiu Berinde, adm.

Parohii și filii	1882		1894	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Apșa de jos (parohia de jos) Cereșiu, Valea Scradei (filii)	1.181 113	Mihail Marina, paroh	1.214 140	Mihail Marina, paroh
Apșa de Jos (parohia de sus) Dealu Ursului	1.106 299	George Huban, paroh	1.286 420	Ioan Ivașco, adm. inter.
Apșa de Mijloc (parohia de jos)	1.419	Vasile Lazăr, paroh, vicearhidiacon	1.502	Vasile Lazăr, paroh, vicearhidiacon
Apșa de Mijloc (parohia de sus)	918	Vasile Ciora, adm.	970	Vasile Ciora, adm.
Biserica Albă	904	Vasile Pop, adm.	1.121	Vasile Pop, adm.
Iapa Cearda (filie)	1.134 40	George Rednic, paroh	1.424 40	Antoniou Huban, adm.
Rona de Jos	940	Aurel Lupan, adm.	1.205	Aurel Lupan, adm.

Săpânța	1.582	Ioan Huban, paroh	1.896	Ioan Huban, paroh
Sarasău	659	Ioan Fane, adm.	675	Ioan Fane, adm.
Slatina Handal (filie)	1.875	Vasile Pavel, adm.	1.281 889	Ioan Doroș, adm.
Sighetu Marmației	1.300	Ioan Ivașco, adm.	1.779	Ioan Ivașco, adm.

Parohii și filii	1898		1900	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Apșa de jos (parohia de jos) Cereșiu, Valea Scradei (filii)	1.460 175	Vasile Ivașco, adm.	1.673 360	Vasile Ivașco, adm.
Apșa de Jos (parohia de sus) Dealul Ursului	1.397 409	Emil Huban, adm.	1.427 430	Emil Huban, adm.
Apșa de Mijloc (parohia de jos)	1.560	Vasile Lazăr, paroh, vicearhidiacon	1.581	Vasile Lazăr, paroh, vicearhidiacon
Apșa de Mijloc (parohia de sus)	988	Vasile Ciora, adm.	1.002	Vasile Ciora, adm.
Biserica Albă	1.145	Vasile Pop, adm.	1.200	Vasile Pop, adm.
Iapa Cearda (filie)	1500 50	Iuliu Rednic, adm.	1.549 52	Iuliu Rednic, adm.
Rona de Jos	1.240	Aurel Lupan, adm.	1.246	Aurel Lupan, adm.
Săpânța	1.896	Simion Balea, adm. inter.	1.925	Simion Balea, adm.
Sarasău	765	Ioan Fane, adm.	862	Ioan Fane, adm.
Slatina Handal (filie)	1.299 919	Ioan Doroș, adm.	1.274 900	Ioan Doroș, adm.
Sighetu Marmației	1.820	George Belea, adm. inter.	2.549	Tit Bud, paroh, vicar foraneu

Parohii și filii	1903		1906	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Apșa de jos (parohia de jos) Cereșiu, Valea Scradei (filii)	1.785 419	Vasile Ivașco, adm.	1.585 369	Vasile Ivașco, adm.
Apșa de Jos (parohia de sus) Dealul Ursului	1.567 465	Emil Huban, adm. inter.	1.597 483	Emil Huban, adm. inter.
Apșa de Mijloc (parohia de jos)	1.778	Mihail Pop, adm.	1.826	Mihail Pop, adm.; Ștefan Pop, cooperator
Apșa de Mijloc (parohia de sus)	1.012	Vasile Ciora, adm.	1.032	Vasile Ciora, adm.
Biserica Albă	1.116	Augustin Darabant, adm.	1.164	Augustin Darabant, adm.
Iapa Cearda (filie)	1.712	Iuliu Rednic, adm. inter.	1.810	Iuliu Rednic, adm. inter.
Rona de Jos	1.520	George Mezaros, adm.	1.606	George Mezaros, adm.
Săpânța	1.950	Simion Balea, adm.	2.064	Simion Balea, adm.
Sarasău	860	Ioan Fane, adm.	921	Ioan Fane, adm.
Slatina Handal (filie)	1.374 898	Ioan Doroș, adm.	1.332 930	Ioan Doroș, adm.
Sighetu Marmăției	2.607	Tit Bud, paroh, vicearhidiacon, vicar foraneu; Vasile Ilniczky, cooperator	2.699	Tit Bud, paroh, vicearhidiacon, vicar foraneu

Parohii și filii	1914	
	Număr credincioși	Numele preotului
Apșa de jos (parohia de jos) Cereșiu, Valea Scradei (filii)	1.840 523	Vasile Ivașco, paroh

Apșa de Jos (parohia de sus) Dealul Ursului	1.897 555	Ștefan Pop, adm.
Apșa de Mijloc (parohia de jos)	2.231	Mihail Pop, paroh
Apșa de Mijloc (parohia de sus)	1.173	Vasile Ciora, paroh
Biserica Albă	1.554	Augustin Darabant, paroh
Iapa Cearda (filie)	2.150	Iuliu Rednic, paroh
Rona de Jos	1.873	George Mezaroș, paroh
Săpânța	2.902	Simion Balea, paroh
Sarasău	891	Ioan Fane, paroh
Slatina Handal (filie)	1.560 948	Ioan Doroș, paroh, protopop
Sighetu Marmației	3.407	Tit Bud, paroh, vicar foraneu; Nicolae Doroș, cooperator

Parohii și filii	1925		1930	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Iapa Cearda (filie)	2.070 50	Iuliu Rednic, paroh	1.567 42	Iuliu Rednic, paroh
Rona de Jos	2050	Adrian Lupan, adm.	2.194	Adrian Lupan, paroh
Săpânța	2.330	Simion Balea, paroh	2.546	Simion Balea, paroh
Sarasău	896	Găvrilă Găvrilaș, adm.	1.159	Eugen Dragoș, adm.
Sighetu Marmației	4.018	Ilariu Boroș, paroh, protopop, vicar foraneu	4.397	Ilariu Boroș, paroh, protopop, vicar foraneu

Protopopiatul Vișeu³²

Parohii și filii	1867		1877	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Borșa, parohia de jos, Baia Borșa (filie)	1.978 133	Mihail Salca, paroh	2.100 77	Mihail Salca, paroh
Borșa, parohia de sus	2334	Alexiu Anderco, paroh	2.109	Alexiu Anderco, paroh, vicearhidiaco n surogat
Leordina	976	Paul Oros, adm.	1.015	Paul Oros, adm.
Moisei, Mănăstirea Moiseiului (filie)	2.115 79	Andrei Coman, paroh Alexandru Gyenge, adm.	2.115 83	Andrei Coman, paroh
Petrova	1.096	Ioan Csobaly, paroh	1.202	Ioan Călin, adm.
Vișeu de Jos	2.004	Ștefan Simion, paroh	2.100	Ștefan Simion, paroh
Vișeu de Mijloc	950	Vasile Csobaly, adm.	1.015	Andrei Covaci, adm.
Vișeu de Sus 14 cătune (filii)	1.510 1.911	Vasile Mihalca, paroh, vicearhidiacon	1.911	Vasile Mihalca, paroh, vicearhidiacon ordinar

Parohii și filii	1882		1894	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Borșa, parohia de jos, Baia Borșa (filie)	2.278	Mihail Salca, paroh	2.493 143	Ilie Mosolyg, adm.
Borșa, parohia de sus	2.061	Alexiu Anderco, paroh, vicearhidi acon Ioan Coman, cooperator	2.534	Vasile Dan, adm.
Leordina	944	Dumitru Anoca, adm.	1.170	Ioan Marchiș, adm.

³² Este unul dintre districtele protopopești cele mai vechi din Maramureș. Primele date despre el apar în anul 1781. După reorganizarea din 1862, din acesta s-au format trei protopopiate: Vișeu, Iza și Ieud.

Moisei, Mănăstirea Moiseiului (filie)	1.888 7	Vasile Dragoș, paroh Petru Mihalyi, adm.	2.420 7	Vasile Dragoș, paroh Petru Mihalyi, adm.
Petrova	1.250	Ioan Călin, adm.	1.467	Ioan Călin, adm.
Vișeu de Jos	2.375	Paul Oros, paroh	2.952	Paul Oros, paroh, vicearhidiacon
Vișeu de Mijloc	810	Andrei Covaci, adm.	965	Iuliu Dragoș, adm.
Vișeu de Sus 14 cătune (filii)	2.054	Paul Pop, adm.	1957 436	Paul Pop, adm.

Parohii și filii	1898		1900	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Borșa, parohia de jos, Baia Borșa (filie)	2.408 131	Ilie Mosolyg, adm.	2.577 148	Ilie Mosolyg, adm.
Borșa, parohia de sus	2.300	Vasile Dan, adm.	2.458	Vasile Dan, adm.
Leordina	1.225	George Timiș, adm.	1.032	George Timiș, adm.
Moisei, Mănăstirea Moiseiului (filie)	2.415 5	Vasile Dragoș, paroh Petru Mihalyi, adm.	2.475 10	Vasile Dragoș, paroh Petru Mihalyi, adm.
Petrova	1.610	Ioan Călin, adm.	1.629	Ioan Călin, adm.
Vișeu de Jos	3.125	Ioan Coman, adm.	3.285	Ioan Coman, adm.
Vișeu de Mijloc	1.026	Iuliu Dragoș, adm.	1.066	Iuliu Dragoș, adm.
Vișeu de Sus 14 cătune (filii)	1.402 1.150	Paul Pop, adm., adm. vicearhidiaconal	1.415 1.185	Paul Pop, adm., vicearhidiacon

Parohii și filii	1903		1906	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Borșa, parohia de jos, Baia- Borșa (filie)	2.615 153	Ilie Mosolyg, adm.	2.659 161	Ilie Mosolyg, adm.
Borșa, parohia de sus	2.777	Vasile Dan, adm.	2.640	Vasile Dan, adm.

Leordina	1.183	George Timiș, adm.	1.124	George Timiș, adm.
Moisei, Mănăstirea Moiseiului (filie)	2.596 10	Ioan Coman, adm. Petru Mihalyi, adm.	2.694 10	Alexandru Coman, adm. Petru Mihalyi, adm.
Petrova	1.649	Ioan Călin, adm.	1.749	Ioan Călin, adm.
Vișeu de Jos	2.979	Ioan Coman, adm.	3.288	Ioan Coman, adm.
Vișeu de Mijloc	1.279	Iuliu Dragoș, adm., adm. vicearhidiaconal	1.310	Iuliu Dragoș, adm., adm. vicearhidiaconal
Vișeu de Sus 14 cătune (filii)	1.450 1.138	Victor Ștețiu, adm.	1.624 1.315	Victor Ștețiu, adm.

Parohii și filii	1914	
	Număr credincioși	Numele preotului
Borșa, parohia de jos, Baia- Borșa (filie)	2.863 121	Ilie Mosolyg, paroh
Borșa, parohia de sus	3.340	Gavril Timiș, paroh
Leordina	1.467	Nicolae Pop, adm.
Moisei, Mănăstirea Moiseiului (filie)	3.072	Alexandru Coman, paroh; Petru Mihalyi, adm.
Petrova	2.280	Darius Vlad, adm.
Vișeu de Jos	3.748	Ioan Coman, paroh, protopop
Vișeu de Mijloc	1.426	Mihail Iuga, adm.
Vișeu de Sus 14 cătune (filii)	1.544 1.407	Victor Ștețiu, adm.

Parohii și filii	1925		1930	
	Număr credincioși	Numele preotului	Număr credincioși	Numele preotului
Borșa, parohia de jos, Baia- Borșa (filie)	2.956 154	vacant	2.843	Iosif Stan, paroh
Borșa, parohia de sus	6.478	Gavril Timiș, paroh	1.670	Gavril Timiș, paroh
Borșa- Repedea, Șesul Poienii	1.750	vacant	1.316	Andrei Berinde, adm.
Leordina	1.446	Flaviu Șerbac, adm.	1.659	vacant
Moisei, Izvorul Negru, Izvorul Dragoș, Reghiasa (filii)	1.954 489 745 328	Alexandru Coman, paroh	2.473 489 745 328	Alexandru Coman, paroh
Mănăstirea Moiseiului	6	Iuliu Ardelean, adm.	1.061	Iuliu Ardelean, adm.
Petrova	2.100	Dariu Vlad, paroh	2.184	Paul Silaghi, paroh
Vișeu de Jos	4.226	Tit Demian, paroh	4.720	Tit Demian, paroh
Vișeu de Mijloc	1.567	Mihai Iuga, paroh	1.585	Mihai Iuga, paroh
Vișeu de Sus, Arșița, Valea Peștilor, Valea Balmoșului, Valea Scradei, Reghiasa, Valea Șchiopului (filii)	1.900 366 245 428 389 245 207	Victor Ștețiu, paroh, protopop	2.293 178 225 475 250 191 94	Victor Ștețiu, paroh, protopop

Tabel 5: Date statistice privind numărul de credincioși ai vicariatului greco-catolic al Maramureșului în anii 1925 și 1930. Sursa: Șematismele de Gherla din 1925 și 1930.

Bibliografie

- Bud 1891 – T. Bud, *Disertaţiune despre episcopii şi vicarii români din Maramureş*, Gherla, 1891.
- Bud 1905 – T. Bud, *Însemnări şi date despre înfiinţarea parohiei greco-catolice române din Sighetul Maramureşului*, Gherla, 1905.
- Cziple 1915-1916 – A. Cziple, *Documente privitoare la Episcopia din Maramureş*, în AAR, seria II, tomul XXXVIII, 1915-1916. Memoriile Secţiunii Istorice.
- Filipaşcu 1940 – A. Filipaşcu, *Istoria Maramureşului*, Bucureşti, 1940.
- Georgescu 1927 – I. Georgescu, *Episcopul Mihail Pavel. Viaţa şi faptele lui (1827-1902). La o sută de ani de la naşterea şi la douăzeci şi cinci de la moartea lui*, Oradea, 1927.
- Marina 1998 – M. Marina, *Maramureşeni – portrete şi medalioane*, Cluj-Napoca, 1998.
- Siematismul 1867 – *Siematismul veneratului cleru a nou-infiintiatei diecese greco-catolice a Gherlei pre anului de la Christosu MDCCCLXVII*, Gherla, 1867.
- Schematismus 1877 – *Schematismus venerabilis cleri graeci ritus catholicorum Diocesis Szamosujváriensis pro anno a Christo nato 1877*, Gherla, 1877.
- Schematismus 1882 – *Schematismus venerabilis cleri graeci ritus catholicorum Diocesis Szamosujváriensis pro anno a Christo nato 1882*, Gherla, 1882.
- Schematismus 1898 – *Schematismus cleri Diocesis Szamosujváriensis graeci ritus catholicorum pro anno a Cristo nato 1898*, Gherla, 1898.
- Schematismus 1900 – *Schematismus venerabilis cleri graeci ritus catholicorum Diocesis Szamosujváriensis pro anno a Christo nato 1900*, Szamosujvárini, 1900.
- Schematismus 1903 – *Schematismus cleri Diocesis Szamosujváriensis graeci ritus catholicorum pro anno a Christo nato 1903*, Szamosujvárini, 1903.
- Schematismus 1906 – *Schematismus venerabilis cleri graeci ritus catholicorum Diocesis Szamosujváriensis pro anno a Christo nato 1906*, Szamosujvárini, 1906.
- Şematismul 1914 – *Şematismul veneratului cler al Diecezei greco-catolice române de Gherla pe anul 1914*, Szamosujvár, 1914.
- Şematismul 1925 – *Şematismul veneratului cler român unit al diecezei de Gherla pe anul 1925*, Gherla, 1925.
- Şematismul 1930 – *Şematismul veneratului cler al Eparhiei române unite de Gherla pe anul Domnului 1930*, Gherla, 1930.

The Greek Catholic Vicariate Structure of Maramureş between 1856 and 1930

Abstract

In the Greek-Catholic Church of Transylvania worked five vicariates foranee (Fagaraş, Haţeg, Rodna, Silvanus and Maramureş). On August 24 1776, Empress Maria Theresa founded the vicariate for the Romanians in the region of Maramures („pro

districtibus valahicus”). Bishops of Muncaci were sending to Sighet Ruthenian parishes, vicars and only occasionally Romanian priest-vicars because the Greek Catholic parishes from Maramureș were under Ruthenian domination. After incorporation in the Diocese of Gherla, the Bishop John Alexi named Michael Paul as vicar of Maramureș in the fall of 1860. The already mentioned time interval the Vicarage have been managed by: Mihail Pavel (1860-1872), Ioan Pop (1872-1879), Mihail Kökényesdy (1879-1887), Tit Bud (1887-1917) și Ilariu Boroș (1920-1932).

This study aims to analyze the Greek Catholic vicariate structure of Maramureș based on Gherla Schematisms between 1853 and 1930. The two cues are important in terms of chronological set incorporating the ecclesiastical institution composed of two Romanian dioceses. After 1853, the establishment of the Greek Catholic Diocese of Gherla, the Romanian Greek-Catholic parishes in the county of Maramureș were separated from Ruthenian Diocese of Muncaci, falling under the jurisdiction of the armenopoliane diocese.

1930 is the date of birth of the Greek Catholic Diocese of Maramureș with the headquarters in Baia Mare, when the vicariate was incorporated into the new-diocese.